Novelle uitbreiding vermogens-winstbelasting box 3

Impact: **ingrijpend**

Interactie burgers/bedrijven	x
Maakbaarheid systemen	x
Handhaafbaarheid	x
Fraudebestendigheid	x
Complexiteitsgevolgen	x

Risico procesverstoringen: **gemiddeld**

Uitvoeringskosten	*incidenteel*	*structureel*
• Dienstverlening	€ 0	€ 0
• Handhaving/toezicht	€ 28,29 mln.	€ 0
• Automatisering	€ 2,76 mln.	€ 0

Personele gevolgen: 252 fte incidenteel
0 fte structureel

Invoering mogelijk per: zie eindoordeel

Beslag portfolio: groot

Herijking
Omdat er een aantal verschillende uitvoeringstoetsen hebben plaatsgevonden voor het toekomstige box 3-stelsel, moet op een later moment een herijking opgesteld worden om een totaalbeeld van de uitvoeringsimpact te krijgen.

Eindoordeel:
Het voorstel is technisch maakbaar en inpasbaar op voorwaarde dat het wetsvoorstel uiterlijk op 31 december 2026 is aangenomen door de Tweede en de Eerste Kamer. De beoordeling of het voorstel daarmee ook uitvoerbaar is, verschilt per belastingjaar.

Belastingjaar 2028
Voor belastingjaar 2028 moeten dusdanig substantiële risico's worden geaccepteerd dat de Belastingdienst het wetsvoorstel als onuitvoerbaar beschouwt. De risico's zijn:

- deze variant doet een aanzienlijk beroep op het doenvermogen van veel belastingplichtigen: het is niet mogelijk te werken met een vooringevulde aangifte; belastingplichtigen moeten zelf informatie invullen en aanleveren op het niveau van een beleggings-portefeuille, met een groot risico op onbewuste fouten. Dit zorgt voor grote administratieve lasten bij de belastingplichtigen. Onzeker is of alle banken informatie kunnen aanleveren aan de belastingplichtige en of de informatie die wordt aangeleverd voldoende is om de aangifte juist en volledig in te vullen;
- banken kunnen niet voldoende gegevens leveren aan de Belastingdienst voor de vermogenswinstbelasting die nodig zijn voor het voorinvullen van de aangifte, het opstellen van de risicodetectieregels en contra-informatie bij toezicht:
  - voor de Belastingdienst is de handhaving hierdoor moeizaam, omdat deze daardoor alleen steekproefsgewijs kan plaatsvinden. Er kan namelijk geen gebruik worden gemaakt van risicodetectie-regels. Hierdoor kan niet worden bepaald welke aangiften risicovol zijn, waardoor toezicht ongericht is. Daardoor bestaat de kans dat belastingplichtigen worden benaderd die normaal buiten de risicoselectie vallen;
  - door het ontbreken van contra-gegevens is het wetvoorstel foutgevoelig en beperkt fraude-bestendig. Het ontbreekt de Belastingdienst aan de mogelijkheid om gerichter op zoek te gaan naar onbewust en bewust in de aangifte gemaakte fouten;
- het oorspronkelijke onderscheid in het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 tussen vermogensaanwas-belasting en vermogenswinstbelasting tussen liquide en illiquide vermogensbestanddelen vervalt. Hierdoor wordt een toename verwacht van het aantal bezwaar- en beroepsprocedures over de jaren tot invoering van de volledige vermogenswinstbelasting (naar verwachting per 2030). Dit vergt aanvullende capaciteit van de Belastingdienst.

Belastingjaar 2029
Voor belastingjaar 2029 verbetert de uitvoerbaarheid, ervan uitgaande dat volledige gegevenslevering door banken over dat belastingjaar mogelijk is. Het voor belastingjaar 2028 geformuleerde risico als gevolg van het vervallen van het oorspronkelijke onderscheid tussen liquide en illiquide vermogensbestanddelen blijft gelden voor belastingjaar 2029. Hierdoor wordt een toename verwacht van het aantal bezwaar- en beroepsprocedures over de jaren tot invoering van de volledige vermogens-winstbelasting (naar verwachting per 2030). Dit vergt aanvullende capaciteit van de Belastingdienst.

Beschrijving voorstel/regeling
Met het voorstel wordt de vermogenswinstbelasting zoals in het wetsvoorstel Werkelijk rendement box 3 opgenomen voor aandelen en winstbewijzen van startende ondernemingen uitgebreid naar alle financiële instrumenten.

Interactie burgers/bedrijven
De communicatie vindt plaats via de reguliere kanalen. De verwachting is dat de complexiteit van deze variant zal leiden tot:

1. een toename van het aantal vragen en contactmomenten met de Belastingdienst;
2. bezwaar- en beroepsprocedures door verschil in behandeling tussen vermogensbestanddelen; en
3. meer behoefte aan voorlichting en ondersteuning vanwege de verschillende stelselwijzigingen van box 3 binnen korte tijd.

Maakbaarheid systemen
De noodzakelijke systeemaanpassingen, gericht op de minimaal technische ondersteuning van de gestructureerde gegevensverwerking voor de uitbreiding van de vermogenswinstbelasting naar alle financiële instrumenten, kunnen tijdig worden gerealiseerd in de nieuwe geautomatiseerde ondersteuning voor de inkomensheffing. De ondersteuning van belasting-plichtigen blijft daarbij in eerste instantie achter, bijvoorbeeld door het ontbreken van hulpvragen voor een verzoek om – een wijziging van – een voorlopige aanslag en in de ondersteuning in de aangifte van het aantal afzonderlijk verwerkbare beleggingsportefeuilles tot 99. Ook zal geen gebruik gemaakt kunnen worden van de traditionele vooraf ingevulde aangifte voor belastingjaar 2028 voor box 3 door het ontbreken van derdeninformatie.

Een randvoorwaarde voor de maakbaarheid in de systemen is dat beleggingen geconsolideerd moeten worden opgegeven op het niveau van beleggings-portefeuilles, waarbij in de aangifte maximaal 99 velden beschikbaar zijn.

Met deze aanpassingen is volledige beschikbare IV-capaciteit van de keten Inkomensheffingen voor de kalenderjaren 2027 en 2028 vol.

Omdat de maatregelen zoals die zijn opgenomen in de kamerbrief van 19 juni 2026 niet hoeven te worden gerealiseerd, is er ruimte in het IV-portfolio voor deze wijziging. Met deze wijziging is het portfolio voor kalenderjaar 2028 vol en voor kalenderjaar 2029 is er nog slechts beperkt ruimte.

Handhaafbaarheid
Als gevolg van het ontbreken van contra-informatie is handhaving van het voorstel voor belastingjaar 2028 moeizaam en voor belastingjaar 2029 mogelijk moeizaam. Banken hebben aangegeven dat zij over het belastingjaar 2028 niet de benodigde gegevens kunnen leveren aan de Belastingdienst voor de vermogens-winstbelasting. Er is nog geen zekerheid gegeven of zij daartoe voor belastingjaar 2029 wel in staat zullen zijn.

Omdat er voor belastingjaar 2028 niet voldoende informatie van de banken beschikbaar is, kunnen gegevens niet vooraf worden ingevuld in de aangifte en is handhaven op basis van risicodetectieregels niet mogelijk. Hierdoor kan niet worden bepaald welke aangiften risicovol zijn, waardoor toezicht alleen ongericht kan zijn. Daardoor bestaat de kans dat belastingplichtigen worden benaderd die normaal buiten de risicoselectie vallen. Dit heeft een negatief effect op burgers.

Daarnaast worden naar verwachting meer bezwaar- en beroepschriften ingediend. Dit gaat om bezwaren tegen het feit dat bepaalde vermogensbestanddelen niet vallen onder de vermogenswinstbelasting en overige bezwaren.

Er moeten bij emigratie conserverende aanslagen worden opgelegd. Een conserverende aanslag is een aanslag die de Belastingdienst oplegt om een belasting-claim veilig te stellen. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij emigratie waardoor de heffingsbevoegdheid van Nederland zonder conserverende aanslag zou vervallen. Door het opleggen van een conserverende aanslag mag Nederland de belastingclaim die is ontstaan in de periode voor emigratie alsnog innen onder voor-waarden. De precieze impact hiervan moet nog worden onderzocht en zal naar verwachting leiden tot extra druk op de capaciteit van de Belastingdienst.

Fraudebestendigheid
Door het ontbreken van contra-gegevens is het wetvoorstel foutgevoelig en beperkt fraudebestendig voor belastingjaar 2028. Het ontbreekt de Belasting-dienst aan de mogelijkheid om gerichter op zoek te gaan naar onbewust en bewust in de aangifte gemaakte fouten.

Complexiteitsgevolgen
De complexiteit neemt voor de belastingplichtige en de Belastingdienst toe. Het doenvermogen van veel belastingplichtigen wordt overvraagd.

Risico procesverstoringen
Het risico op procesverstoringen is gemiddeld.

Uitvoeringskosten
In deze toets wordt uitgegaan van het scenario kiesbaar werk (1,5%-toezicht) en niet-kiesbaar werk. Kiesbaar werk is het toezicht werk dat gedaan wordt in de heffing. Niet-kiesbaar zijn de werkzaamheden die gedaan moeten worden voor bezwaar, beroep en vooroverleg. 1,5%-toezicht is vergelijkbaar met het percentage dat wordt gehanteerd in de reguliere processen. 3%-toezicht is het percentage dat wordt gehanteerd voor box 3 (herstel, tegenbewijs en toekomstig stelsel). In deze uitvoeringstoets wordt een percentage van 1,5%-toezicht gehanteerd, omdat deze novelle een tussenstap is die leidt tot een versnelling naar een volledige vermogenswinstbelasting en vanwege gebrek aan contra-informatie over 2028. Bij herijking kan het toezichtspercentage worden geëvalueerd.

<u>Kiesbaar werk (1,5%-toezicht) en niet-kiesbaar werk.</u>
De incidentele handhavingskosten bedragen € 28,92 mln. De incidentele automatiseringskosten bedragen € 2,76 mln.

Personele gevolgen
<u>Kiesbaar werk (1,5%-toezicht) en niet kiesbaar werk.</u>
Het voorstel vergt de incidentele inzet van 252 fte, als volgt over de jaren verdeeld.

jaar	2027	2028	2029	2030	2031
fte	2	20	100	114	16

Invoeringsmoment
Zie eindoordeel.

Herijking
Omdat er een aantal verschillende uitvoeringstoetsen hebben plaatsgevonden voor het toekomstige box 3-stelsel, moet op een later moment een herijking opgesteld worden om een totaalbeeld van de uitvoeringsimpact te krijgen.

Eindoordeel
Het voorstel is technisch maakbaar en inpasbaar op voorwaarde dat het wetsvoorstel uiterlijk op 31 december 2026 is aangenomen door de Tweede en de Eerste Kamer. De beoordeling of het voorstel daarmee ook uitvoerbaar is, verschilt per belastingjaar.

<u>Belastingjaar 2028</u>
Voor belastingjaar 2028 moeten dusdanig substantiële risico's worden geaccepteerd dat de Belastingdienst het wetsvoorstel als onuitvoerbaar beschouwt. De risico's zijn:

- deze variant doet een aanzienlijk beroep op het doenvermogen van veel belastingplichtigen: het is niet mogelijk te werken met een vooringevulde aangifte; belastingplichtigen moeten zelf informatie invullen en aanleveren op het niveau van een beleggingsportefeuille, met een groot risico op onbewuste fouten. Dit zorgt voor grote administratieve lasten bij de belastingplichtigen. Onzeker is of alle banken informatie kunnen aanleveren aan de belastingplichtige en of de informatie die wordt aangeleverd voldoende is om de aangifte juist en volledig in te vullen;
- banken kunnen niet voldoende gegevens leveren aan de Belastingdienst voor de vermogenswinst-belasting die nodig zijn voor het voorinvullen van de aangifte, het opstellen van de risicodetectieregels en contra-informatie bij toezicht:
  - voor de Belastingdienst is de handhaving hierdoor moeizaam, omdat deze daardoor alleen steekproefsgewijs kan plaatsvinden. Er kan namelijk geen gebruik worden gemaakt van risicodetectieregels. Hierdoor kan niet worden bepaald welke aangiften risicovol zijn, waardoor toezicht ongericht is. Daardoor bestaat de kans dat belastingplichtigen worden benaderd die normaal buiten de risicoselectie vallen;
  - door het ontbreken van contra-gegevens is het wetvoorstel foutgevoelig en beperkt fraude-bestendig. Het ontbreekt de Belastingdienst aan

de mogelijkheid om gerichter op zoek te gaan naar onbewust en bewust in de aangifte gemaakte fouten;

- het oorspronkelijke onderscheid in het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 tussen vermogensaanwasbelasting en vermogenswinstbelasting tussen liquide en illiquide vermogensbestanddelen vervalt. Hierdoor wordt een toename verwacht van het aantal bezwaar- en beroepsprocedures over de jaren tot invoering van de volledige vermogenswinstbelasting (naar verwachting per 2030). Dit vergt aanvullende capaciteit van de Belastingdienst.

<u>Belastingjaar 2029</u>
Voor belastingjaar 2029 verbetert de uitvoerbaarheid, ervan uitgaande dat volledige gegevenslevering door banken over dat belastingjaar mogelijk is. Het voor belastingjaar 2028 geformuleerde risico als gevolg van het vervallen van het oorspronkelijke onderscheid tussen liquide en illiquide vermogensbestanddelen blijft gelden voor belastingjaar 2029. Hierdoor wordt een toename verwacht van het aantal bezwaar- en beroepsprocedures over de jaren tot invoering van de volledige vermogenswinstbelasting (naar verwachting per 2030). Dit vergt aanvullende capaciteit van de Belastingdienst.